

Vi

kvinnor

I DEMOKRATISKT VÄRLDSFÖRBUND

Nr **6**

Läs i detta nummer:

Uppfostran för fred

De kom från öst och väst

Mödrarnas Världskongress
i ord och bilder

Att ta vara på människovärdet

"Parkfröken" roligt och slit-
samt arbete

Indisk dagbok: Ljustest
i Sevagram

Från Världsfredsmötet

Intermezzo i Lausanne

Bokanmälan

Novell, kåserier, barnsida,
handarbete.

Arg. 7 - 1955 - 50 öre

Vi återger här det tal dr Andreen höll vid Mödrarnas Världskongress och där hon bland annat föreslog tillskapandet av en internationell central för utbyte av information och material för att åstadkomma en motvikt mot serieeländet.

UPPFOSTRAN för fred

Mödrar önskar fred. Detta är en självklar sanning i vår tid när ingen moder kan vara lugn för sitt barn om ett krig bryter ut. Det enda förvånande är att det finns mödrar som inte tar del i kampen mot kriget.

Mödrar, kvinnor, som kämpar mot krig har inte begränsat sig till att söka förebygga det omedelbara krigshotet. De har sett längre, de har gjort upp planer för framtiden. Detta märkte man redan 1915 när kvinnornas första internationella fredsförening bildades och fick namnet "Ligan för fred och frihet". Det framgick också 1945 när de kvinnor som skapade KDV lovade att kämpa utan vapenvila för en varaktig fred. Under de gångna tio åren har KDV hållit sitt löfte. Tillsammans med världsfredsrorelsen för KDV en kamp mot det krig som hotar mänskligheten med förintelse. På samma gång har KDV sökt formulera grundförutsättningarna för en fredlig värld. Vi har undersökt barnens levnadsförhållanden i olika delar av världen och kraftigt understrukt betydelsen av tillfredsställande levnadsvillkor för den växande generationen. Vi har undersökt kvinnornas samhällsställning över hela världen och fastslagit kvinnornas rättigheter. Kvinnor vet att en varaktig fred är möjlig endast i en värld där kvinnor har fullt medansvar för samhället och där alla barn har full möjlighet till kroppslig och andlig hälsa.

Denna Mödrarnas Världskongress kommer säkerligen att i mödrarnas namn framför allt kräva förbud mot massförstörelsevapen, kräva nedrustning och förhandlingar. Den kommer att kräva att krig skall icke vara mer. Detta är ett angeläget ärende. Och vi är förvissade om att mödrar från hela världen har makt och kommer att göra sin röst hörd när de står enade.

Men jag hoppas att denna kongress också vill ägna en tanke åt villkoren för en varaktig fred. Jag ska inte be er att ta upp det problemet i hela dess vidd. Vid Världsfredsmötet i Helsingfors föreslog talaren från Sverige att Världsfredsrådet skulle skapa en hjärntrust för att undersöka orsaker till krig, sociala, ekonomiska och psykologiska orsaker. Om detta förslag förverkligas måste ju några av hjärntrustens medlemmar bli kvinnor. Det är min övertygelse att sociala och ekonomiska orsaker till krig är viktigare än psykologiska. I en värld fri från fattigdom och social orättvisa kommer många psykologiska krigsorsaker att försvinna.

Må det i alla fall tillatas mig att säga ett par ord om vikten av att skapa en mänsklighet som passar för att leva i en fredlig värld. Av flera skäl är det naturligt att betona vikten av uppfostran för fred i en församling sådan som denna. Alla här har nära kontakt med den växande generationen. Vi vill alla skydda våra barn, vi vill att de ska växa upp i en atmosfär av kärlek. Vi vet att Mrs. Amrit Kaur, den indiska hälso-

vårdsministern, har rätt när hon skriver till vår kongress att fruktan är mänsklighetens värsta fiende och att den kan besegras endast genom kärlek. Alltså för det första: vi känner alla djup oro inför problemet om att motverka aggressiva tendenser hos våra barn och verka för vänskap, solidaritetskänsla, osjälviskhet hos dem. För det andra: detta är ett område där vi alla omedelbart kan gripa in. Vi är mödrar eller mormödrar, många av oss är lärare, vi har inflytande och därför ansvar, vad vi säger och vad vi är betyder något för framtiden. När man undervisar i historia och geografi, när man svarar på barns frågor, när man väljer böcker och leksaker åt dem - allt det har betydelse.

Det tredje skälet att i denna församling understryka frågan om uppfostran för fred är att vi här har en möjlighet till samarbete mellan kvinnor som skiljer sig i åsikter men har gemensamt sin kärlek till barnen och sin önskan att skydda dem. Vi har redan gjort den erfarenheten att kontakt mellan olika åsiktsgrupper är möjlig när det gäller kamp mot dålig serielitteratur, mot krigsleksaker, för bra filmer och bra barnböcker o. s. v.

I detta sammanhang må det tillatas mig att framställa ett förslag i en praktisk detaljfråga. Ungefär samma förslag ställdes i själva verket från Sverige redan i Köpenhamn 1953 men det ledde aldrig till något. Så denna gång ville jag - om förslaget blir antaget - lova att svara personligen för det arbete förslaget innebär. Jag föreslår att kongressen tillstyrker skapandet av en liten internationell central för utbyte av information och material som har att göra med uppfostran för fred. Ett positivt beslut innebär bara att KDV:s tidning och andra intresserade internationella kvinnotidningar trycker ett meddelande om att en sådan central finns och ber om material. Ett konkret exempel! I kampen mot dåliga serier vill man ofta bjuda på något annat lika lättläst och spännande. Det är mycket lättare om olika länder samarbetar. För ett barn i Sverige är en berättelse från Afrika, från Indien, från Kina fascinerande, den har det okändas tjusning. Och bortsett från detta skulle det vara mycket praktiskt att använda samma bildmaterial i olika länder - att översätta texten är ju lätt. Alla vet förmodligen att de flesta serier trycks med matriser exporterade från USA, därför blir det så billigt. Centralen skulle också ta emot och lämna uppgift om bra barnböcker etc. Det är möjligt att allt detta kunde ordnas genom UNESCO, men det är kanske värt att börja helt på egen hand, annars blir det så många om och men. Detta är alltså förslaget: en internationell central för utbyte av information och material av värde i fråga om uppfostran för fred.

Andrea Andreen.

Kongressen hölls i den imponerande byggnaden Comptoir Suisse i Lausanne.

INGEBORG BJÖRKLUND:

De kom från öst och väst från norr och söder

med sina lidanden, sin fruktan, sina förhoppningar

Mödrarnas Världskongress i Lausanne 7—10 juli 1955 är av historisk betydelse. Aldrig förut har mödrar från hela världen samlats på detta sätt för att inför hotet om världens förintelse protestera mot ett nytt krig och fordra atomvapnens förstöring och atomenergins användning endast för fredliga ändamål.

Fran alla delar av jordklotet kom kvinnor, från öst och väst, från norr och söder, för att rapportera sina lidanden, sin fruktan och sina förhoppningar.

Janet Jagan från Brittiska Guyana kunde inte komma, men sände följande hälsning: "Vi har levt under diktatur i snart två år, trupper ockuperar ännu vårt land, var frihet är besuren, våra söner och män har blivit inspärrade i fängelser, kvarhållna i häkte och tillbakahållna i sitt arbete. Vi har sett många tusentals dollars kastas ut för att un-

derhålla brittiska trupper i vårt land. Vi har sett laracker för deras behov växa upp på en natt, medan regeringen nekar att lygga nödvändiga sjukhus, barnvårdshus och skolor för att nämna bara en bråkdel av det vårt folk behöver."

Ruth Hermann från Danmark framhöll, att denna kongress i världsförmat i ett slag har ställt mödrarna inför offentlighetens ögon, så att man inte längre kan låtsas som om de inte existerade. De 65 danska delegerade representerade många tusen danska kvinnor, och medlen till kongressresan hade samlats in genom otaliga små gåvor på arbetsplatser, i bostadskvarter, på offentliga möten. Kongressen är inget mål i och för sig, utan ett förberedande arbete, då man knyter kontakter och får impulser. Danmarks inlemmande i Atlantpaktens 1949 har bundit landet politiskt och ekonomiskt vid det

västliga blocket. Danmark för ingen fredspolitik nu, de militära kraven går före de sociala. Militariseringen slukar miljarder, och var höga sociala standard, sade talarinnan, kan vi inte längre uppehålla. Våra skatter stiger dag för dag. Det kalla krigets anda förråar våra barn. Osäkerheten och ovissheten inför framtiden hetsar fram ett nervöst tempo. Det är tid på att ändra denna bild. Som Bertrand Russell sa: Antingen avstå från kriget eller massförintelse. Vi väljer det första. Mödrar har den nödvändiga kombinationen av hjärta och hjärna. Vi bär mänsklighetens framtid under vårt hjärta. Vi för humanismens talan i en omänsklig värld, självuppehållsedriften gentemot självförintelsen. Barnens och fredens sak gentemot krigets."

Nina Popova från Sovjetunionen framhöll kongressens historiska betydelse. Inget hem i Sovjetunionen

har sparats av krigets svarta vingar. Bland de ryska delegaterna var ingen, som inte förlorat barn, äkta män, bröder, fäder och andra nära anhöriga i kriget. En hade förlorat femton av sina närmaste och kära. Om de hatade kriget behövde man inte ens fråga. Levnadsstandarden hade höjts i Sovjetunionen genom folkets stora ansträngningar efter kriget. Industrin hade tredubblat sin kapacitet, den enskilde hade över lag fördubblat sin inkomst. Arbetslösa finns inte. Även kvinnor väljer det yrke de trivs med, och de har samma lön för samma arbete som männen. Vi försöker uppfostra våra barn till ädelsinnade, arbetsamma och fosterlandsälskande människor. Vi lär dem respektera andra länder och deras kultur. Allvaret och renheten i dessa känslor har noterats av alla besökare. Vi behöver fred, vi önskar fred. Vi mödrar har mycket stor makt, om vi vill använda den. Nu är det tid att sopa himlen ren från krigets åskmoln.

Sydafrikas kvinnor har vaknat

Lilian Ngoyi, Sydafrika, berättade

att i hennes land måste de kvinnor, som inte är vita, göra det grvsta arbetet samt passa upp på de vita för liten lön. Medan mödrarna arbetar för de vita, måste de lämna sina egna barn i deras syskons vård. De flesta vita kvinnor vill hellre ha en hund i knät än ett barn, som inte är vitt, sade hon och de låter hellre bli att fara med ett tag än de sätter sig i samma kupé som de afrikanska kvinnorna. Skolorna i Sydafrika är i ett bedrövlgt skick. Barnen får endast lära sig så mycket engelska och afrikanska att de kan förstå sina engelska husbönder. Endast 35 proc. av barnen går alls i skola.

Men de sydafrikanska kvinnorna kämpar oavbrutet för ett bättre liv. 1952 reste sig kvinnorna mot de orättvisa lagarna. De vandrade till fängelserna, somliga med sina barn på ryggen. De Sydafrikanska Kvinnornas Federation sammankallade för inte länge sedan en konferens i Transvaal. Det blev en historisk kongress, där 3.000 människor samlades för att formulera sina krav. I 18 månader hade förarbetena

gjorts. För första gangen kunde här de rösträttslösa rösta för ett anständigt liv för sina barn, för uppfostran, hyggliga hem, rätten till det egna landet, möjligheten att få pass till utlandet och krav på fred. En mödrakongress kommer att hållas i Transvaal i anslutning till denna stora världskongress. Vårt land är mycket rikt, men folket får ingen del av rikedomarna. Afrika har stora uranium-tillgångar, men vi vill ha dessa tillgångar för fredlig användning inte för atomkrig, sade fru Ngoyi.

"Länge nog har vi maktlösa gråtit"

En grekisk mor sade:

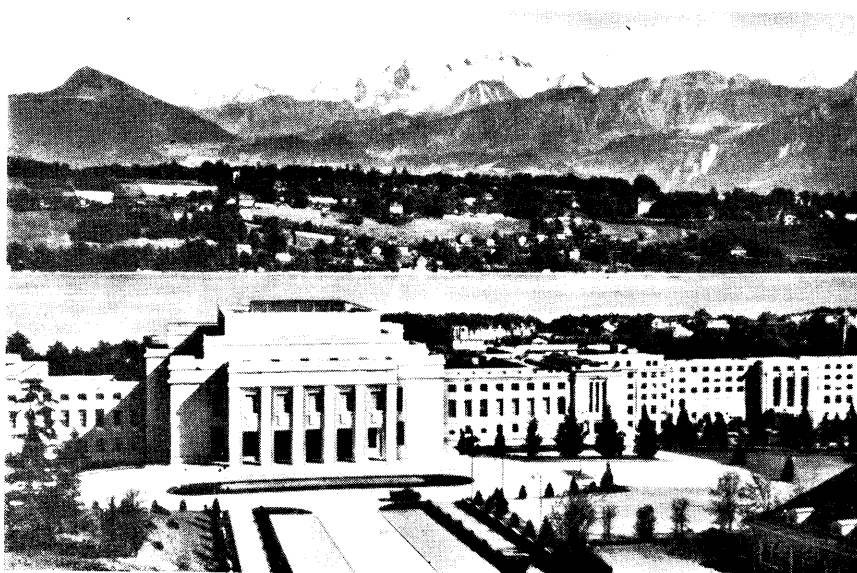
"Jag kommer från ett land, som ni alla känner till genom era klassiska studier. Blaserade turister beundrar våra ruiner och vårt lands klimat och tycker att allt är en idyll. Tyvärr är det inte så.

Vi grekiska mödrar, mödrar, som har sett sina barn, sina män och sina bröder duka under för general Metaxas militärdiktatur, stupa för tyska och italienska kulor, döda varandra under inbördeskriget, vi som pressas av ångest, då vi hör talas om det kalla och det varma kriget, vi som med ett ord inte kan skilja kärleken till våra barn från vår önskan om fred, vi hälsar er, mödrar från andra länder och räcker er våra händer. Krig har ruinerat vårt land, lagt våra hem i aska, dragit olycka och förtvivlan över våra familjer. Endast enighet mellan all världens mödrar kan ge vår röst tillräcklig kraft att höras. Vi har gråtit tillräckligt, maktlösa, över våra döda och våra ruiner. Vårt land var en gang demokratiens vagga, (ordet demokrati kommer av det grekiska ordet demos = folk och kratesin = styra, alltså folkstyre. Övers. anm.) men nu trampas olyckligtvis människans rättigheter under fötterna i otaliga fall dagligen. Ni vet säkerligen, att det hos oss finns ett avskyvärt koncentrationsläger på ön Aride och nära det öde Aghios Eustratios, som är överfullt av politiska fångar, vilka deporterats dit. Folk skickas dit utan laglig dom. Den som är misstänkt för att "sympatisera med de upproriska" kan sändas iväg utan vidare. Vi har fred sedan fem år tillbaka. Men varenda dag sändes människor till denna ort, — utan att ha agiterat mot lagarna, endast genom "säkerhetsrådets" ingripande.

(Forts. å sid. 18).

Svenskorna stannade kvar i Schweiz ett par dagar efter kongressen och fick tillfälle dels till en underbar utflykt upp i bergen, till Roches des Naves, 2045 m. över havet, (t. v. ses turiststationen), dels till ett besök i Genève, där FN-palatset besågs och de ombyggnader som just då företogs i rådssalen inför det förestående stormaktsmötet.

Att ta vara på människovärdet

Folkskollärarinnan Karin Lindqvist talade på Kvinnornas Världskongress i Lausanne om ungdomsproblem i vårt land och berörde därvid opinionen mot serieeländet samt klargjorde den nya skolförmåns syften. Vi återger en del av hennes tal här.

Den uppfattningen att vi skulle äventyra vår neutralitet om vi engagerar oss i Världsfredsörelsen har tyvärr fortfarande förespråkare i vårt land. De har inte klart för sig att fredsarbete är strävan efter samförstånd mellan olika folk, en strävan efter att höja människovärdet och låna väg för en sådan anda människor och folk emellan att mänskligheten till slut skall inse att krig är något ovärdigt, något som bryter mot livets lagar. Allt som uppmanar våldsmentalitet och aggression är på längre sikt en fara också för vårt lands neutralitet. Dålig serie-litteratur och närmast pornografiska skrifter finnes på marknaden och säljes i stor utsträckning till barn och ungdom. Enligt en utredning, verkställd av dr Bejerot på initiativ av Svenska Fredskommittén, utkom under 1954 inte mindre än 23 olika seriemagasin i Sverige med 692 utgivningar under ett år och en sammanlagd årsbruttoupplaga på 37,5 miljoner exemplar, vilket motsvarar en bruttoförsäljningssumma av drygt 18 miljoner kronor. Som jämförelse kan nämnas att på varje i Sverige tryckt lärobok kommer 19 seriemagasin.

... De flesta filmer som visas ger en förljugen bild av verkligheten och bidrar i hög grad till den uppfattningen att pengar är det viktigaste här i livet. Hög levnadsstandard och en myckenhet av ägodelar har för många genom filmen blivit ett så eftersträvt mål att de i kampen för att nå detta förlorar förmågan att få ut något väsentligt av livet. Arbets-hetsen ökar också med varje dag... Naturligtvis skall vi sträva efter att människorna skall få det bättre och bättre i materiellt hänseende, men materiell välmåga får inte göra oss hänsynslösa och egoistiska.

Med något väsentligt i livet menar jag bl. a. förmågan att känna glädje även över andras välmåga och framgångar. Ett (som det ofta förekom-

mer i filmer) ensidigt förhållande av pengar och ägodelar avtrubbar vår vilja att blicka ut över länder och gränser till folk som lever i armod och nöd och också vår lust att hjälpa till att ändra på förhållanden som gör den ene fattig och den andre rik. Kriget har på sina håll skapat stor nöd. Fred på jorden är den första förutsättningen för en allmän progressiv utveckling.

Det skall dock tilläggas att det nu skapats en bred opinion i vårt land mot dålig film och litteratur och särskilt mot den dåliga serielitteraturen. Som motvikt till skadeverkningarna har många film- och bokklubbar bildats.

Våren 1953 startade Svenska Fredskommittén och SKV en omfattande kampanj mot krigsleksaker och gangsterserier. Denna kampanj ledde till den förut nämnda utredningen, vilken utgavs i bokform av Folket i Bild. Kampanjen spred sig till fackföreningar, Arbetarnas Bildningsförbund, lärar- och föräldraföreningar och vi kan glädjande nog notera ett givande samarbete kring denna fråga mellan olika organisationer. Denna kampanj har gett positiva resultat. Fem av de värsta seriemagasinen har dragits in, upplagan på seriemagasin har sjunkit med 15 % och tre barn-tidningar har börjat komma ut. Förbud mot dåliga serier har tre gånger föreslagits i riksdagen. Förslaget har icke bifallits — under motivering att förbud skulle strida mot tryckfrihetsförordningen — men diskussionen kring detsamma har blivit mer och mer välvillig.

Till slut några ord om strävandena i vårt land när det gäller de ungas fostran till fredsälskande människor. En skolreform håller på att genomföras, en 9-årig enhetsskola, vars målsättning är att fostra de unga till demokratiska medborgare. Den skall, om den genomföres enligt riktlinjerna, bana väg för en ny anda. Den skall ta vara på människovärdet.

I en tid då den maskinella utvecklingen sker så snabbt skall den försöka fostra de unga till hänsyn och till respekt för andra människor, så att utvecklingen kommer att tjäna mänskligheten och inte bli dess gissel. I den nya skolan skall varje elev få känna att han eller hon betyder något. Alla prestationer skall värderas lika, både manuella och intellektuella. Det kommer att betyda mycket för att minska komplexbildning hos barn och därmed sammanhängande aggression.

Den vilja till och vana vid samarbete, som skolan skall uppodla, skall asyfta något djupare, nämligen känsla för folk och land, kärlek till frihet och fred, förståelse för andra folk och raser, respekt för människovärdet, vördnad för mänsklighetens gemensamma strävanden, internationellt sinne-lag och vilja att göra en ödmjuk insats i kulturarbetet.

Det är en uppgift för alla framstegsvänliga människor i vårt land att slå vakt om den nya skolreformen och se till att den verkligen genomföres. Den kommer att öka vårt folks förståelse för andra länder och folk, vilket kommer att leda till att freds-viljan stärks hos den stora allmänheten. Rustningsutgifterna kan helt enkelt inte få äventyra denna för vår ungdom och vår framtid så viktiga reform.

Kära mödrar från hela jorden!

Barnen ropar alltid först på mor. Deras "mamma" kan låta glatt eller sorgset, bedjande, vädjande, uppförande, men det låter alltid också förhoppningsfullt. Deras "mamma" innehåller deras tro på oss. Vi som längtat efter dem, låt oss hjälpas åt så de inte blir besvikna, hjälpas åt att låta dem leva och bli goda människor.

"Snälla Parkis, kan vi inte få ha dockskåper?"

Solen skiner och de gröna sofforna i förortsparken är väl besatta. Unga, solbrända fruar som känner till den rätta solvinkeln i söderhörnet, blivande mammor som inätvänt leende sticker och syr åt den väntade ungen, husmodern och flerbarnsmamman som tar igen sig några minuter på vägen från snabbköpet — alla passerar de dagligen den lilla planteringen eller plaskdammen, förortsbarnens samlingspunkt dit en jättelik solros-skytt så inbjudande visar vägen.

"Det här är en lekpark" förkunnar skylten, "alla barn under 15 år är välkomna..." Och "alla" barn i trakten är sannerligen här! Luften surrar av rop och skratt. Det skramlar väldigt från klosslådan där några pojkar med liv och själ rasar en nyss färdigtimrad koja. Träklubbarna smäller i lädhockeyspelet, från brännbollslagen blandas hejarop och protester och genom surret skär ett förtyvlat tjut från barnhagen, där en trearing förgrymmat signalerar att det är dags för hämtning.

Härifrån soffhörnet klingar barnrösterna ljusa och klara som fågelsång. Man gläds åt den livliga anblicken och kastar kanske en smält avundsjuk blick på den blåklädda

"parkfröken" som har betalt för att vistas här hela dagarna. Hon ser så trevlig ut, solbränd och glad, och hon tycks vara omätligt populär bland ungarna. Det måste vara ett kalasjobb, tänker man. Tänk att få vara ute i solen och "bara leka"!

Ja, så ungefär uppfattade också jag uppgiften, när jag tillträdde sommarjobbet som lekledare i en stockholmspark. Och även om man efter en sommar i parkleken alltså älskar arbetet, så har man dock lärt sig att parkfrökens liv inte är någon semester.

Tvärtom — den första veckan är (för den oerfarna i synnerhet) något av skräckens dagar, då panikkänslan ofta nog hugger till i hjärttrakten. Alla dessa redskap och leksaker som noggrant skall räknas in om kvällarna, alla föreskrifter och instruktioner som skall förverkligas och framför allt — alla dessa ungar, vars många olekanta ansikten och röster flyter ihop till en obestämd massa. Dessa okända Kentar och Monicor, som tillitsfullt eller misstroget skockas kring ens olyckliga uppenbarelse och som snabbt faller sina omdömen om ens handlingssätt. Det är under dessa första dagar ungarna faststäl-

Att vara "parkfröken"

— ett roligt men slitsamt arbete

Parkleken är ett steg på rätt väg men mammornas och parkpersonalens önskelista är lång, säger Birgit Ehrsén, som i sommar praktiserat som parktant i en lekpark på Söder i Stockholm och här berättar om glädje och vedermödor bland pigga stockholmsbarn.

ler huravida parkfröken skall betraktas som "hoppis" eller "Lusvass", man är intensivt medveten därom och tycker sig famla i luften.

Om man är klok (och det är man nog instinktivt) söker man reda på någon av grabbarna i Gänget. Det finns i varje park ett gäng halvstora grabbar som innehar de oilestridda ledarplatserna, och det finns lyckligtvis en av dem i närheten första dagen. Så där händelsevis har han välgarna fört, hänger lagom likgiltigt på staketet och rekognoscerar...

Korgboll spelar man helst pojkar mot flickor. Här tar pojkarna obekindat poäng.

Den grabben har kritiska ögon, han ser och genomskadar alla ansträngt hurtiga åtgärder. Att Eli vän med honom är det viktigaste, men det fordrar fullkomlig naturlighet.

I min park var det en kraftig, kortsnaggad 13-åring. En "salt", d.v.s. självmedveten och oförskräckt ärlig grabb, som vi kan kalla Bosse. Vad denne Bosse lärde mig första dagarna var egentligen allt som inte står i cirkulär och som man inte kan lära sig på aldrig så amfibiösa kurser. Han underkände totalt min strategi i fiaspel och byggde upp min färdighet i ladhockey och stolptennis från grunden. Han färskade upp de glömda kunskaperna i Eräntboll, femkamp och hur man fixar upp ett ping-pongbord. Han pumpade upp fotbollarna och berättade under tiden valda stycken ur gängets och parkens tidigare historia.

Genom Bosse underlättades kontakten med alla de andra ungarna och efter överraskande kort tid hade den kryllande svärmen Elivit individer, vars namn och personligheter lätt kunde särskiljas.

Den där linrufsiga gängliga grabben som alltid spelar pingis heter Stikkan och ska Eli reklamtecknare; kompisen Arne gar i läroverk. Monica, den damiga fjortonåringen, har tre smasyskon att se efter. Rödhåriga Steffe, som smygröker bakom redskapsskrubben är det verkliga skadespelarämnet och den lilla vilden Håkan, som alltid slar sig och måste plastras om, är en av de många nyckelbarnen...

Nyckelbarnen, ja! Beteckningen är numera så vanlig i diskussionerna och generaliseringar förekommer alltför ofta. Termen har blivit ett slagträ att ytterligare fördysta den förvärvsarbetsmammas situation. Nyckelbarnet, sådant det beskrivs i allmänhet, är en ensam och förvildad unge, som driver omkring med nyckeln till den tomma väningen om halsen och en slant till bullar i fickan. Den bilden stämmer långtifrån på alla barn till yrkesmammor. Många ungar klarar sig utmärkt själva, trivs att vara självständiga och ha ansvar för sig och eventuella syskon. Det beror ju här på hur förhållandena är i övrigt i hemmet och i mammas arbete. Om arbetsbördan är nägorlunda fördelad mellan föräldrarna och de trivs med arrangemanget har de säkert lika stora möjlig-

*Ovan: Några av gängets "saltningar".
Nedan: Här var visst en lugn börna.
Bäst att passa på och ta en paus.*

heter som andra att fostra sina barn och ge den ömhet och trygghet som är så väsentlig under uppväxttiden.

I vilket fall, så som produktionslivet utvecklas i vårt land, kan den förvärvsarbetsmammas svårigheter inte avfärdas med klyschor om att "kvinnans plats är i hemmet". Och för att återgå till fallet Håkan. Han har fem syskon. Dålig ekonomi och problem av annan art tynger hårt på mamman. Hon måste helt enkelt arbeta även om det blir slitsamt och nervöst hemma. Säkert tycker hon om sina ungar — lika mycket som andra mammor — men hur ska hon hinna och orka med alltihop? Är det hennes fel om Håkan blir ett problembarn?

Håkan tillbringar sin mesta tid i parken, där han gör sig känd som en brakig och omöjlig vildbasare. Han skulle behöva särskild uppmärksamhet och omvårdnad, en ömhet och värme långt utöver vad som bestås de andra barnen. Men parkleken är inte organiserad med tanke på individuella avvikelser. Barnen får gå och komma när de vill och leka med tillgänglig materiel på egen risk — det är den i och för sig riktiga huvudprincipen. Och parkfröken, som frestas hårt att göra undantag och gå utanför sina befogenheter, tänker i sitt stilla sinne på pionjärverksamheten i Sovjetunionen och folkdemokratierna. Nog har vi här hemma mycket att lära när det gäller barnens vård och fostran!

Parkleken, som organiseras av gatukontoren i många städer i landet, är emellertid ett steg på rätt väg. Här kan ungarna leka och härja fritt nägorlunda skyddade från trafik och ilskna grannar. Här kan mammorna parkera sina småttingar i barnhagen för några timmars shopping eller storstädning, och här finns personal som trots dåliga löner och i många fall ytterst primitiva arbetsförhållanden gör sitt yttersta för att ungarna skall trivas.

Mycket återstår ännu att göra. Mammornas och parkpersonalens önskelista är lång. Inomhuslokaler för regnväder (och vinterlek) mer och bättre lekmateriel, större ekonomiska resurser, bättre löner och utbildning för personalens del — allt detta måste till för att parkleken skall kunna utvecklas och få betydelse för barnens fritid.

24. 10.

Det finns flera skäl varför man är så hänförd över denna form av skola, "fostran genom arbete under enkla livsformer" — mitt namn på dem! Först och främst kanske för att de unga får stil och hållning och andlig motståndskraft genom att växa upp i denna atmosfär av nyttigt arbete, personligt ansvar och ett minimum av behov. Skolan har självstyrelse med olika departement och växlande innehavare på olika poster. Denna skolform är också viktig därför att indisk ungdom måste fostras så att de kan leva i byarna och göra byarna självförsörjande och landet därigenom oberoende. Och slutligen, säger skolans rektor, måste man betänka att fred i världen kan bevaras endast om mänskligheten återgår till eller stannar vid ett liv i enkelhet: ett enkelt liv är nödvändigt för fred. Rektorn tror att vi måste lämna de ständigt ökade behovens epok, kravet på en allt högre levnadsstandard. Och jag förstår att detta är vad man hoppas Indien skall visa världen.

Dessa barn och ungdomar lever ju så ädelt att man bävar! Men de är ytterst lugna och välbalanserade, de kan skratta och leka, de får mat nog av korrekt sammansättning, de är med om att skapa något varje dag — under mellanskoleåldern lär de försörja sig genom sitt arbete.

Man börjar dagen med en halvtimmes tyst spinnande. Vid denna årtid är det mörkt då, ett par kraftiga fotogenlampor sitter uppe under taket av det stora skjulet, inga väggar, taket vilar på stolpar. Tvåhundra små spinnrockar surrar, det börjar

Andrea Andreen

INDISK DAGBOK

IV. Ljusfest i Sevagram

Divali eller dipavali (ljus i klunga) kallar man ljusfesten som firas i hela Indien den 26 oktober. Förra året var jag i Sevagram den dagen och i nr 1 av "Vi Krinnor" har jag berättat om en namngivningsfest som firades just då. Jag nämnde där att Sevagram är den äldsta av de indiska internatskolorna i Gandhis anda. Nu låter jag dagboken tala.

bli ljus, solen går upp. — Senare talade jag med en gäst vid skolan, en charmfull buddhist från Kambodja, på hemväg efter sex års studier i Frankrike. Han ansåg att livet måste fylla våra materiella behov, våra andliga behov och vårt behov av skönhet. Det tysta spinnandet är, sade han, ett gott exempel på denna helhet: tråden som resultat, meditationens andliga värde och skönhetsvärdet av den vida mjuka gest som vänstra armen gör för att få den spunna tråden.

Det man aldrig kommer att glömma är aftonbönen här. Nio av årets månader kan den hållas ute. Man sitter på mattor av halm på gräset. Luften är varm och stilla. Det är alldeles mörkt. Himlen är fylld av stjärnor, vintergatan också. Eldflugor ilar förbi, syrsorna surrar i ett. Först är det tyst meditation, inte mer än fem minuter för barnens skull. En sträng knäpper och den låga mjuka sången börjar. Efter bönerna — för det är böner man sjunger — följer en psalm med ackompanjemang av olika instrument och även lätta handklappningar i takt. Och sedan reser vi oss tyst, träder på våra sandaler, skruvar upp våra fotogenlyktor och glider bort i naturen.

Men i kväll har det varit ljusfest efter aftonbönen. Redan på förmiddagen fick jag av en studerande en skriven berättelse om innebörden av divali. Den firas till minne av Krishnas och hans maka Rukminis seger över en mäktig plågoande, Narakasura. Den viktigaste beståndsdelen i ljusfesten är små lerskålar med sesamolja i och en bomullsveke — av dem finns det en oändlig mängd. De stod i kväll på alla husplattformar, de stod ordnade i vackra mönster på den öppna plats där festen hölls, de stod på träställningar, uppsatta

för dagen här och var, de stod i grenklykorna av ett träd på festplatsen.

Så var det dans. Flickor i vita saris, svepta så att det blir rörelsefrihet och figuren framträder, långa svarta flätor, vita blommor just där flätan börjar, ett vitt märke mellan ögonbrynen. Lyktedansen gjorde mest intryck på mig. Lyktorna är runda, lätta, oglaserade lerkrukor med tumstora hål i övre delen, i botten är ett ljus fäst. Flickorna kom i mörkret — de lerlampor som brunnit under aftonbönen släcktes — de höll kruken i huvudhöjd och dansade med dem — en utsökt effekt. Sen var det några danser med både pojkar och flickor men förstas, som alltid i östern, turerna så ordnade att de aldrig rörde vid varandra. Till dessa danser var alla lerlampor på marken mellan oss och de dansande tända. I regel var det musik till danserna, ibland sång. Tydligt var det folkdanser från olika delar av Indien, käcka vackra danser, mycket ansträngande särskilt på en ojämn gräsplan. Den sista dansen var klassiskt indisk, dansades av fyra flickor, till indisk trumma och cymbaler, mer tempeldanstyp, introduktion till ett drama, lång och svår, tyvärr gick mycket av hand- och huvudrörelser förlorat i halvmörkret. Till slut fick vi var sin sötsak och barnen fick lov att tända tomteblöss. Det fanns en del fyrverkeripjäser också och några pojkar åstadkom — förmodligen med fotogendränkta trasor — en effekt av dansande lågor med suveränt förakt för eldfara. Det sötaste av allt var en två-årig pojke som hoppade omkring bland oljelamporna.

P. S. Dagboksbladet i nr 4 angav felaktigt att det träd under vilket Buddha satt då han blev upplyst var en poppel. Bodhiträdet är i själva verket ett indiskt fikonsträd (eng. peepul) som blir trettio meter högt.

MANIFEST

antaget vid Mödrarnas Världskongress i Lausanne 7—10 juli 1955

Vi kvinnor, mödrar från 66 länder med olika språk, seder, tro, åsikter och levnadsvillkor har för första gången samlats till en Mödrarnas Världskongress i Lausanne 7—10 juli 1955.

Vi har kommit, besjälade av samma vilja att försvara våra barn mot kriget, att tillförsäkra dem en framtid i fred och lycka.

Ekot av alla de lidanden kriget skapat har återljudit under denna kongress. Vi kan inte glömma mödrarnas tårar, barnens nöd, all den sorg och ångest som det andra världskriget medfört. Mer än 40 miljoner döda, mer än 30 miljoner sårade och stympade vilkas tillvaro är oåterkalleligen kringskuren, miljoner föräldralösa barn, miljoner offer för hunger och elände. Så många förstörda städer och byar, så många ödelagda hem! Så många krossade förhoppningar, så mycket tillspillogiven intelligens, så många omintetgjorda lyckomöjligheter!

Ur dessa lidanden föddes det fasta beslut att förhindra ett nytt krig som lett till vårt möte. Vi har lärt känna varandra, förstå och hålla av varandra. Vi har insett vår styrka. Det som skiljer oss är ringa i jämförelse med det som förenar oss. Vi känner starkare än förut att folken ej har anledning att vara fiender; jorden är stor nog för att envar skall kunna finna sin plats där och leva i fred.

Men freden är i fara, mödrar känner ångest så länge man har kapprustning, militära block, våldsmetoder och krigspropaganda, så länge man samlar och gör försök med atomvapen, så länge förtroende och samförstånd ej rader mellan länderna.

Alla folk har rätt till frihet, oberoende och ömsesidig aktning. Endast på dessa villkor kan freden säkras.

I dag vet vi att kriget ej är ödesbestämt, vi vet att det kan förhindras, att freden kan vinnas.

Tack vare folkviljan har krigen i Korea och Vietnam upphört.

Bandungskonferensens tio principer har visat att det finns möjligheter till fredlig samlevnad mellan länder med olika samhällssystem.

Ett viktigt steg på väg mot en fredlig lösning av meningsskiljaktigheter och därmed bort från styrkepolitiken har tagits. Det österrikiska statsfördraget bär vittne härom.

Möjlighet synes föreligga att uppnå överenskomelse i fråga om avrustningsproblemen.

Dessa första segrar kan bli verkligt fruktbarande endast om vi outtröttligt fullföljer våra bemödanden. Vi ger åt alla dem som kämpar för livets okränkbarhet och för freden den väldiga styrka som moders-

kärleken innebär. Vi kvinnor som är halva mänskligheten bör vara medvetna om vårt stora ansvar gentemot våra barn och inför världens folk.

Låt oss gå till alla kvinnor, till alla mödrar och vinna dem till kamp för freden. Det gäller att tala till hjärta och förnuft hos alla dem vi ännu ej har nått. Låt oss säga till dem som inte är medvetna om faran att det inte räcker att älska sina barn, man måste också skydda dem mot kriget. Vi måste vända oss till alla dem som visserligen arbetar för freden men ännu ej vill samarbeta. Isolerade eller skilda åt förmår vi ingenting, enade är vi oöverbinnerliga.

KVINNOR I ALLA LÄNDER!

Mödrarnas Världskongress skänker er hoppet om enhet. Vi alla, som vet hur mycket tid och möda det kostar att uppfostra ett barn till en riktig människa, vi vill ej att vårt arbete skall vara förgäves.

Vi vill inga krig. Låt oss kräva avrustning.

Vår röst måste höras allt starkare. Vi förkastar med avsky flotta tanken på att atomvapen skulle kunna användas; vi kräver förbud mot deras användning och förstöring av befintliga lager. Vi vill att atomenergin skall tjäna enbart fredliga ändamål.

Vi kan inte finna oss i att ofantliga kostnader nedläggs på krigsförnödenheter under det att en stor del av mänskligheten ännu svälter. Vi kräver att de pengar som anslagits för vapenframställning skall användas till att bygga bostäder, sjukhus, skolor, förlossningshem och för att ge våra barn mer av livets goda. Alla jordens resurser bör användas till att göra människornas liv lättare.

Men det är inte nog med att ge uttryck för vår vilja. Vi får inte vila förrän vi lyckats förverkliga våra mål.

KVINNOR I ALLA LÄNDER!

Vi vill ej att våra söner skall döda varandra. Vi måste uppfostra våra barn att älska alla folk. Vi kan inte tillåta att deras själsliga utveckling blir snedvriden genom uppfostran till självförhävelse och rasfördomar. Alla barn, gula, svarta och vita är lika; de har samma rättigheter och bör skyddas tillsammans.

Vår kongress har varit ett glädjande bevis på kvinnornas vänskap i hela världen.

Låt oss högtidligen lova att förbli enade, att träffas oftare till våra barns försvar mot krig, för avrustning och vänskap mellan folken. Må vi miljoner över hela världen räcka varandra händerna!

De schweiziska myndigheterna visade kongressen en utsökt älskärighet. Särskilt de kantonala myndigheterna som staden Lausanne "tyranner" inbjöd representanter för kongressen till mottagningar. Här ses mme Cotton samman med regeringschefen i kantonen Vaudois.

En indisk delegat flankerad av två svenskor: Anna-Lisa Adolfsson, Sundbyberg (i nationaldräkt) och ordföranden i Västra Sveriges SKV-distrikt, Hanna Carlsson.

Nedan: En slikt av det underbara MONTREUX där hela den svenska delegationen var inkvarterad. Varje dag blev på det sättet rik på skönhetsupplevelser — man reste in till Lausanne på morgnarna och ut igen sent om kvällen längs den vidunderliga Genève-sjön.

MÖDRARN

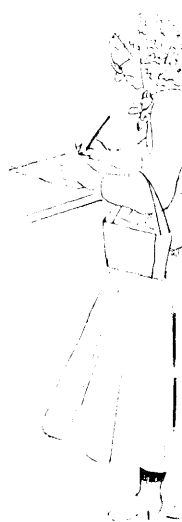
en viktig manifest

Med beklämning ser mödrarna att väldiga materiella rikedomar, miljoner människors energi och arbete fortfarande skall anslås för kriget. De ser hur oerhörda summor lägges ut på rustningar, på underhåll av stora truppkontingenter och för framställning av atomvapen, medan det samtidigt vore nödvändigt att bygga miljontals nya skolor, bostadshus, sjukhus och laboratorier, utbilda lärare, läkare och lärda, övervinna sådana mänsklighetens gissel som kräfta, tuberkulos, malaria och andra sjukdomar...

... Två tredjedelar av jordens befolkning hungrar. De rika materiella tillgångarna borde användas för att förbättra deras läge. En arusrustning skulle frigöra medel som tillåte en storartad teknisk hjälp till de svagt utvecklade länderna, ge dem utrustning för industrier. Det skulle hjälpa dem att befria sig från det ekonomiska beroendet och från eländet.

... Varje mor och varje kvinna känner sig alltmer förbunden med andra mödrars, andra kvinnors öde. En obrytlig vänskap banar sig väg för att skapa respekt för alla folks rätt till liv, oavhängighet och lycka, för att bevaka freden.

En kvinnlig
hondlärare i
nationelldräkt.
En fransk teck-
na.

NAS MÖTE

ation för freden

Vidstaende ord, hämtade ur mme EUGENIE COTTONS inledningsanförande vid Mödrarnas Världskongress kan stå som devis för hela kongressen. I den andan fördes förhandlingarna. Det var i en känsla av obrytlig samhörighet, trots skilda språk, raser och trosuppfattningar, som de över 1.000 kvinnorna från 66 länder under fyra dagar radslog och slutligen enhälligt antog ett manifest riktat till alla kvinnor i världen om gemensam uppslutning kring försvaret av freden och barnens liv och framtid. Allvar, ansvarskänsla, förnuft och en allt betvingande hjärtats värme utstralade från dessa tusenden kvinnor som samlats från så skilda länder och samhällsskikt, och som representerade miljoner och åter miljoner kvinnor och mödrar.

"Mödrar, Kvinnor... Varför höjer ni inte er röst till försvar av livet, mot dem som törstar efter förstörelse och död?" fragade Maxim Gorkij efter det första världskriget i en appell riktad till Amerikas och Europas kvinnor.

Under kongressdagarna kom åter och åter dessa Gorkijs ord till kvin-

En vänskapsträff mellan de indiska, danska och svenska delegationerna blev det tid till. Bredvid indiskan ser vi Elly Nilsson, Malmö (i vit hatt) och bakom dem skimtar Jenny Hagetun, Hudiksvall och Karin Thor, Bollnäs.

norna i ens tankar. Vad han skulle glatt sig om han kunnat se denna kongress! Här fanns de ju, inte bara från Europa och Amerika men från alla kontinenter, kvinnorna, fast beslutna att icke tillåta nya krig, enigt krävande att jordens rikedomar skall användas i förnufts och den goda viljans tjänst till att göra livet lättare och bättre för mänskligheten.

Det är vår plikt att medverka till att vald besegras och hat utrotas, sade en gammal grabbarig italiensk mor, Clotilde Cassigoli, troende katolik och medlem av det ka-

tolska partiet i Italien. Vi har godtagit Kristi lära om kärlek till nästan, sade hon, därför kan vi heller inte stå vid sidan om när det kallas på och tillbjudes kärlek. När man söker bryta ner de farriärer som skiljer människorna, då måste vi också hjälpa till så att malet kan nås ännu snabbare... De som håller sig borta från en kongress som denna handlar oansvarigt. Vi sviker icke vår tro genom att delta. Jag har ännu inte hört ett ord här som skulle kunna kränka mina känslor som katolsk kvinna. Snarare har jag ett intryck av att jag nu känner en djupare och större värdighet som en mor som har levat och lidit...

En landsmanninna till henne, Irnés Cervi, en enkel bondkvinna, sade:

Om man under det tragiska kriget hade haft möjlighet att förena mödrarna i en kongress som denna för att rådslå om freden och barnens skydd, så hade vi, det är jag viss om, lättit vår stämma ljuda så att man lyssnat till oss. Mycken sorg hade vi då sluppit.

Irnés Cervi vet vad sorg är. Hon är en av de fyra svärdöttrarna till den gamle bonden Cervi. Han och hans hustru hade sju söner, alla aktiva antifascister. Den 28 december 1943 blev de alla sju avrättade av fascisterna. Deras mor dog av sorg. Samman med pappa Cervi sköter nu de fyra änkorna gården, som är en

delegat, en
som festliga
fångad av
barnens pen-

Sammanträde i kommissionen för hälsofrågor, vars ordförande var dr Andrea Andreou och som för övrigt omfattade en hel rad läkare från olika länder.

mönstergård. Där växer de 11 faderlösa barnen till bröderna Cervi upp. Efter Irnès Cervis tal, som gick djupt till allas hjärtan, överlämnades till kongressen ett dussin fanor på vilka tusentals italienska kvinnor broderat sina namn. Det är, sade fru Cèrvi, katolska mödrar — sammanfattade i sina föreningar, det är kommunistiska, socialistiska och partilösa kvinnor och mödrar, som alla är klara över att moderskärleken inte bara får vara ömhet och omsorg utan samtidigt måste vara ett uppmärksamhet och vaket försvar...

Hiroshima ... Nagasaki ...

— I två dagar vandrade jag i detta den brända jordens helvete och sökte min man... Jag sökte också i denna förstörda stad, där inte ett grässtrå längre grönskade, efter min systers lik. I dag är det mej inte möjligt att skildra all den sorg och de kval jag kände för tio år sedan...

Så berättade en japanska, mme Yamaguchi, om hur hon, en av de få överlevande efter atombomben över Nagasaki den 9 augusti 1945, irrade omkring för att söka resterna av de två människor som var henne kärast i livet. Hennes skildring gjorde ett outplanligt intryck på kongressdeltagarna. (Vi kommer i ett senare nummer att publicera hennes tal).

De koloniala länderna

var starkt företrädade vid kongressen — ett vittnesbörd så gott som något om det förtroende dessa länders kvinnor skänker KDV, som tagit initiativet till Mödrarnas Världskongress. Gripande var de ord som en representant för kvinnorna i Algeriet, Baya Allalouchiche, riktade till kongressen: "I detta ögonblick, då vårt land hemsökes av blodiga händelser, vill jag i de algeriska mödrarnas namn ge uttryck för hur innerligt rörda vi är över att på denna kongress kunna få vända oss till mödrarna i hela världen. Framför allt tackar vi KDV, som tog initiativet till förverkligandet av denna kongress, vars mål det är att alla våra önskningar må förverkligas..."

Att dessa deras önskningar inte är obilliga bekräftades av hennes skildring: 200.000 arbetslösa i Algeriet, ingen som helst form av understöd åt dem, de får leva om de kan eller dö av svält. På 10 miljoner invånare kommer 1629 läkare, endast ett fåtal

Barn av våra mödrar

*Hur gamla vi än är
alla är vi barn av våra mödrar.*

*Tre ting har alltid liknats vid
mödrar:
vår moder jord, vårt moderland,
vårt modersmål.*

*Hur gamla vi än är
kallar vi djupt ur våra hjärtan
på vår mor
när bekymmer trycker, när sjukdom
kommer,
när oro jagar oss.*

*Arbetare, bönder, intellektuella,
diplomater, generaler, kungar,
lärda, miljardärer
är era söner.*

*Tala till dem så allvarligt nära
som en mor
kan tala till sin son.
De kommer att lyssna.*

*Ni mödrar,
ni är det som bättre än någon
annan
kan upprätthålla freden.
Efter gammalt bruk i mitt land
kysser jag min hand och lägger
den på min panna.
Jag önskar er kongress lycka,
av hjärtat.*

(Den indiske diktaren NAZIM HIKMETS hälsning till Mödrarnas Världskongress).

sjukhus finns — tre sjukhusplatser på 10.000 invånare. I hjärtat av Algeriet, i Kasbah, bor 52.000 människor, som far tränga ihop sig i de 2.200 lägenheter som finns, det blir ungefär 1 rum för 8 personer. Och vilka rum sen! Utrymmet är ungefär 2½ kvm., takhöjden är sådan att en vuxen människa inte kan stå upprätt där. Tuberkulosen skördar väldiga offer. — **I den ålder då barn ska ha ett öppet, leende ansikte har våra barn ansikten som gamla människor,** sade fru Allalouchiche.

★

För den svenska delegationen, inalles 48 kvinnor från skilda landsändar, blev kongressen en stark upple-

velse. Kontakten med kvinnor från praktiskt taget hela världen, detta att i fyra dagar få lyssna till röster från samtliga kontinenter, alla skildrande hur barnen har det i deras länder och vad kvinnorna gör för att skapa bättre betingelser för dem — allt detta gjorde ett outplanligt intryck. Det var ju heller inte bara mörka bilder som rullades upp — också många ljusa, om barn som anjunder all tänkbar omvårdnad från samhällets sida och fostras upp i en anda där freden och det fredliga arbetet räknas som det högsta goda. Sadana bilder fick vi från det avlägsna Kina och det näraliggande Polen, från Sovjet och flera andra länder. Och själva tänkte vi på våra svenska barn, och våra representanter i talarstolen, dr Andrea Andreen och folkskollärarinnan Karin Lindqvist, Kiruna, talade om dem — våra svenska barn som inte vet vad lekamlig svält är men som tyvärr ännu matas med dåliga serier och underhållig film. Karin Lindqvist talade också om den opinion som börjat skapas i vårt land mot denna andliga pest och om de förhoppningar vi fäster vid vår stora skolreform, enhets-skolan.

★

I fyra dagar, från den 7 till och med den 10 juli, pågick kongressen. Under stark rörelse antog den fullständigt enhälligt det manifest till kvinnorna i hela världen, som vi publicerar på annan plats i detta nummer. Ytterligare två dokument antogs, likaledes fullständigt enhälligt: ett brev till FN och en hänvändelse till de fyra stora inför det förestående mötet i Genève. I hänvändelsen uttrycktes mödrarnas varma förhoppning om att den goda vilja som lett till detta möte mellan stormakterna skall vara närvarande under förhandlingarnas gång, så att de blir framgångsrika. Mme Cotton ställde så förslag om att kongressen för det fortsatta arbetet skulle tillsätta ett organ: **Mödrarnas permanenta kommitté till barnens försvar mot kriget** och att till dess ordförande utse dr **Andrea Andreen**. Förslaget mottogs med begeistring och enhälligt valdes dr Andreen att leda kommittén, detta samlade uttryck för mödrarnas beslutsamhet att inte vila förrän freden är vunnen och alla barn tillförsäkrade de bästa lekamliga och andliga betingelser.

V. S.

Intermezzo i Lausanne

*"... Å jänta å ja, å jänta å ja, allt uppå
Landvägen å ja..."*

Det är förunderligt — står jag inte på trappan till den imponerande kongresslokalen "Comptoir Suisse" i Lausanne? Är inte natten redan sen och kylig? Har vi inte redan väntat en god stund på bussarna som ska föra oss till den idylliska staden Montreux, där breda härliga sängar väntar oss efter den första kongressdagen, så fylld av upplevelser, nya för de flesta av oss.

Börjar inte humöret tryta, trötta som vi är?

*"... så mötte hon mej med frälsande
fröjd och aldrig nånsin har jag känt mej
så förenöjd..."*

En liten norska kommer utspringande och ropar till den väntande skaran på trappan: "I må komme in allesammen — svenskerne danser".

Och sannerligen. Där svänger norr-
ländskor och småländskor, värmländ-
skor och stockholmskor — represen-
tanter för alla Sveriges landskap
snurrar kring i en nigande hambo.
Kring den dansande skaran står en
tät ring av kvinnor från alla jordens
hörn, ivrigt klappande takten med
händerna. Bakom den täta ringen
skymtar jag dr Andreens leende an-
sikte: hon söker tydligen förklara för
en ivrigt spörjande fransyska vad
denna märkliga dans, där de vida
kjolarna står som uppspända para-
plyer kring de dansande, egentligen
är för något.

Man har övergått till "Flickan hon
går i ringen", den följes av "karu-
sellen som ska gå till kvällen" och
plötsligt har ringen utvidgats, nu är
alla nationerna med, där hoppar dan-
skor och finskor, storsvåra tyskor
och små spröda kinesiskor. Engelskor
som lagt av sitt allvar galopperar
omkring med söta usbekiskor med
slängande svarta flätor. De som inte
dansar sjunger och klappar i händer-
na. Glömd är tröttheten, glömd är
förargelsen över bussarna som låter
vänta på sej. Kvar är bara glädjen
över att komma samman, över att
fatta varandras händer, känna att
man hör ihop. När några företagsam-
ma svenskor tar upp den gamla barn-
visan "Små grodorna, små grodorna

*Karin Thor och Hanna Bergemar i spetsen
för de dansande svenskorna.*

är lustiga att se" och de andra söker
ta efter gesterna och nigningarna
vill jublet inte ta slut.

När man ett ögonblick flämtande
och skrattade upphör med dansen
kliver några finskor upp på en trapp-
avsats och sjunger. En folkvisa, sä-
ger en svensktalande finska. Deras
folkvisor måste innehålla en mycken-

het av humor om man får döma efter
gester och mimik. De gör stor lycka
och applåderna smattrar.

Nu sätter österrikiskorna i gång
i ett hörn av den väldiga hallen. "Im
Wienerwald" klingar smäktande, snart
virvlar hela hallen av valsande sjun-
gande kvinnor. Wienervalserna —
dem känner vi alla och alla kan vi
gnola med.

Så småningom kommer tussarna —
men ingen bryr sej om dem. Observa-
törerna ute på trappan får ett fasligt
sjä att samla och räkna in var och
en sina landsmaninnor för hemresa.
Glada och varma susar vi så små-
ningom iväg i tussarna, de nära tre
milen till Montreux. Hela den långa
vägen följer vi Genève sjöns glittran-
de vatten. Kvällen känns inte längre
kylig — skrattet och glädjen bubblar
ännu i struparna och blir till sång.

— Tänk att det var vi stela sven-
skor som satte i gång den här glada
balen, hörs en röst längst bak i bus-
sen.

— Stela! Det är bara skamligt för-
tal! Sade den pigga Elsa som såg ut
som sjutton år och berättade för alla
som ville höra på att hon nyss blivit
farmor.

50-åringen.

SOMMARMINNEN

upptecknade av uppblåst cyklist

När juli var som hetast denna
gudomliga sommar, cyklade jag från
Strömstad (ända längst upp i Bohus-
län, tänk det!) och ner till Orust i
söder, d. v. s. 15 långa mil. Och upp-
för. Alla backar gick uppför. Antagli-
gen kan Orust i höjdförhållanden
mäta sig med Kebnekajse och dylika
jättar, det är nu min tro. Men mo-
tion och antydningar till fatala hålor
i mina eljest helrunda kinder fick
jag.

Sen glädde jag alla stolta bilister,
som blaste förbi, så jag kände de
förtri hästarnas manar fladdra om
öronen. I sin yverborenhet kunde de
sända den dammiga, gammalmodiga
uppenbarelsen på vägkanten en med-
lidsam tanke, något att spetsa den
behagliga känslan av komfort med.

Ingen erbjöd emellertid lift, och
inte hade jag velat ha någon heller.
Jag hade akt upp till Strömstad i bil.
Och frihetsälskande som jag är, gick

det mig i någon mån på hjärnan att
bara kunna se cirka en kvadratmeter
av naturen i taget genom bilrutan —
av den höga blå himlen givetvis inte
en gnutta. Och dagen efter den fär-
den låg jag pall med huvudvärk, illa-
maende och hatkänslor mot tekniken,
som tvingar människor att rulla ihop
sig till halvklot i trånga bilar och
bara andas den luft, som medakarna
andats ut. Så jag beslöt använda min
gamla cykel ner igen.

Och även om jag var arg över alla
backar och törstig som en kamel i
Sahara, så mädde kroppen gott av
att fa röra på sig.

Jag tror, att vi i allmänhet rör oss
alldeles för litet. Förr var skogarna
runt stan fulla av folk, som strövade
omkring, ofta efter karta och kom-
pass. Nu däremot är det tomt mel-
lan trädstammarna. Det ser ut som
om söndagarna användes till en bil-
färd lagom långt bort till ett ställe,

Världsfredsmötet i Helsingfors

Helsingfors tog emot i sin fagrade mid-sommarskrud då fredens sändebud från när och fjärran samlades där till Världsfredsmötet. Det var symboliskt att mötet inledde sitt arbete på årets längsta dag, då solens ljus i Norden betvingar nattens mörker — så skall också krigets mörka krafter genom fredskrafternas gemensamma ansträngningar tvingas på återtåg.

Nära 2000 ombud, observatörer och gäster från 68 länder hade tagit plats i den enorma, festligt smyckade Mässhallen när Nylands landshövding Väinö Meltti hälsade möteasdeltagarna välkomna. Bredare än någonsin förr vid liknande tillfällen representerade deltagarna skilda befolknings-skikt och åsiktsriktningar i sina länder. Viljan till samarbete om en enda sak — att bevara freden — hade fört hit både den

kanadensiske pastorn Candy, som var kritisk mot den inre regimen i socialismens länder, men ville finna vägar till samarbete, och den kände sovjetförfattaren Ilja

där man kan äta en god middag. Och efter att ha vilat sig vid matbordet fortsätter man sedan att vila sig i bilen på väg hem. Jag ser ett svenskt släkte på taxben som framtidsvy... När skall vi få frisk luft och motion i dagsljus om inte på helgdagarna?

I skolan hörde jag till dem, som gymnastiklärarinnan bannade sitt öde att behöva dras med. Jag försökte nog men inte kunde jag finna någon mening i att springa ihjäl mig för att klockas godkänd tid för bronsmärket eller stå och hänga i en lång kö för att hoppa plint eller häst. Jag led under svåra tvångsföreställningar beträffande vissa gymnastiska och idrottsliga övningar också. Så t. ex. tvingades jag av en inre röst att saxa med tenen steget innan jag skulle svinga mig över hoptribban. Resultatet härav blev givetvis att ribban och jag med dunder och brak kolliderade och föll till marken. Så det är ingen idrottsfantast, som här uttalar sig. Det förefaller mig

bara underligt, att folk i allmänhet är så lite intresserade av sund kroppsvård. Samtidigt som man slukar vitaminpill och bekämpar sina förkylningar med pinicillinkurer blir levnadssättet i övriga avseenden allt mindre hälsosamt.

Det enklaste sättet att undvika förkylningar är att andas mängder av frisk luft. Det fick jag knorrande erfara på en motoreykelfärd till Frankrike, då jag varje natt i flera veckor höll på att frysa till is i tältet. Jag, som annars så lätt får snuva, var i utmärkt form. Utom att jag hackade tänder också i sömnen.

Uppblåst av den lyckade cykelturen dristar jag därför ge ett råd till alla, som vill glädjas åt livet, tänka klart och orka med det de vill utföra? Var så mycket som möjligt ute i friska luften och njut av kroppens rörelseförmåga, medan tid är!

Själv tänker jag både simma, orientera och gymnastisera i vinter. Hm, sa Rellingen...

S. L.

Ehrenburg, den japanske fysikern professor Miyahara Shobei och professor Leopold Infeld från Polen, Monica Felton från England, författaren Jean-Paul Sartre från Frankrike och Nguwen Xuan Thuv — en av de ledande politikererna i Vietnam, för att bara nämna några namn.

Från Sverige deltog en representativ delegation på 70 personer. Vår förbundsordförande Andrea Andreen satt en av mötesdagarna som biträdande ordförande och författaren Erik Blomberg höll ett uppmärksammat tal. Domprosten i Västerås Oskar Rundblom deltog på mötet som observatör.

Under världsupinionens tryck har spänningen i världen lättat genom Genèveöverenskommelserna, inställandet av kriget i Indokina, Bandungkongressen, Österrikes fördragsenligt stadfästa neutralitet, Belggraddeklarationen. Detta underströks i Helsingforsappellen, som antogs under obeskrivligt jubel och rent av sydländska förbrödringsscener. I appellen väjdades till de fyra stora vilkas möte då var förestående, att söka övervinna det ömsesidiga misstroendet. Det kan nu också med glädje konstateras att Genève-mötet inte svek folkens förhoppningar utan blev en betydelsefull början till ett närmare samarbete mellan de fyra stormakterna i fredens intresse. Helsingforsmötet gjorde sig till tolk för världsupinionen när det hoppades att stormakterna förhandlingsvägen skall kunna lösa sådana frågor som säkerhetens trygghet i Europa, Tysklandsfrågan, frågan om Formosa, efterlevnad av Genèveöverenskommelserna om Indokina, Kinas upptagande i FN. Härvid måste emellertid folkkrafterna lämna sitt stöd — och då "kan de internationella motsättningarna lösas och folkens förhoppningar därigenom infrias", som det heter i appellens slutstycke.

Det är mycket man skulle vilja berätta från Helsingforsmötet, men utrymmet medger tyvärr inte några längre referat. Vi får hänvisa till Svenska Fredskommitténs material om mötet som vi hoppas att alla fredsvänner kommer att studera och bidra till att omsätta i handling.

Utanför de egentliga mötesförhandlingarna minns vi den storslagna och inspirerande festen i Hesperiaparken som de finska fredsvännerna hade anordnat. I mötet deltog 20.000 personer. En oförglömlig upplevelse blev också den av mme Eugénie Cotton anordnade kvinnoträffen, där vi fick höra om Mödrakongressen och knyta kontakter med kvinnorna från andra länder både genom samtal, teckenspråk, sång och dans.

I. S.

Man tror det är lögn, men det finns faktiskt människor som skiftar hudfärg när de skall punga ut med fem öre. Hansen var en av dem. Han kunde till alldeles likblek bara han skulle öppna portmonnän och ögonen antog då gärna äggvitans fega kulör.

Det var också därför han aldrig hade gift sig. Lilla Sörensen var billigare i drift än en lagvigd hustru, och så kunde hon sägas upp med kort varsel, men ett äktenskap blir man inte så lätt kvitt. Nej, då var Sörensen i alla fall bättre.

I över trettio år hade hon nu varit hans hushållerska och ofta och många gånger hade hon utan att knysta

lade de hem till kvällskaffet i den lilla vita villan på Frederiksberg, där samtliga grannar vändades under ljudet från den hansenska radion som ofta gick för full maskin till långt in på natten. Särskilt roade det honom att generera familjen ovanpå med så mycket oväsen som möjligt:

— För det är mitt hus, Möller, och i mitt hus gör jag precis vad som passar mig!

Lilla Sörensen kände sig omåttligt stolt över Hansen när hon hörde honom säga sin mening till Möller. Hon riktigt njöt åsynen av salivbubblorna i hans mungipor när det blev riktig fart på lösgommen:

det kallas demokrati, när stat och kommun helt enkelt ställer sig i vägen för folk som vill tjäna en smula på tostadsnöden?

— Svindel och diktatur, det är vad det är!

Borta i kakelugnskroken muttrade Sörensen bifall:

— Det är vad det är!

Och under tiden bodde Möller vidare ovanpå med hustru och barn och staffli och det hela, som om det var hans hus. Och det skulle man finna sig i?

Nej, så sannerligen!

Hansen plockade fram sitt bläckhorn och satte sig att skriva till kungen: "Det är mitt hus"! Och lilla Sörensen bekräftade med sin underskrift att det var riktigt. Men kungen svarade inte och Sörensen höllde upp en stor kopp tröstekaffe och sade att kungen nog inte haft tid ännu, men Hansen skakade på sin missbildade potatis till huvud och klapprade med löständerna:

— Det är ingen ursäkt! väste han.

Och så gick han till sängs med värmekrus på magen, för det var där det onda hade satt sig.

I över tio år hade den där målarklad den nu bott i hans hus och hela tre gånger hade han fått tillåtelse att på egen bekostnad sätta upp nya tapeter i båda rummen och krita taken och han hade också fått tillåtelse att förse fönstren med tätningslister och reparera och måla i köket så det inte var att känna igen, men i alla fall ville han alltså inte betala mera i hyra! Och så tillät han sig till på köpet att skratta — i hans hus:

— Nää, hade han sagt, mer än sexti kronor i månaden betalar jag inte för de två usla hälen utan eget wc, det skulle aldrig falla mej in!

En tur i BALLONGGUNGAN

måst undvara en hel månadslön. Ty som Hansen så riktigt sade:

— Arbetet är en välsignelse, och bär i sig själv sin egen lön!

Ingen kunde säga den slags ting så vackert som Hansen. För han var en gudfruktig man och det hände ofta att han läste högt för henne ur bibeln, och varje gång var det som om små buketter av tacksamhet tog ansats till att spira i hennes förtorkade hjärta. Med hela sin lilla utsläpade person såg hon upp till honom och höll ut. För vem skulle annars ärva honom när vår Herre en gång kallade honom till sig?

När han nekade henne pengar till strumpor skedde det alltid av de ädlaste motiv:

— Varje öre jag sparar får ni, lilla Sörensen! sade han, — när jag är död!

Inget under att hon gärna gav avkall och med tålmod hade funnit sig tillrätta i sin sammanskrumpna tillvaro under det hansenska herraväldet. Visst hade glädjens glans för länge sedan dunstat bort ur hennes ögon över tvättbaljan i köllaren och kastrullerna i köket och de sista resterna av humör vridits itu med de skurtrasor hon haft i händerna, och de var inte få. Men både hon och Hansen var från Fyn och ofta tackade hon vår Herre på sina spetsiga knän för det ordstäv som säger att natten är vår egen. Och så gjorde hon en grimas som avslöjade att hon en gång gott hade visst hur man bär sig åt när man ler.

När hon fyllde 50 bjöd han henne på Tivoli men hon fick bara en lemnad fast hon så gärna velat göra en tur i luftgungan.

— Det är en ålderdom jag sparar till! sade han.

Och så lurade han kyparen på drickspengarna och tillsammans cyk-

Av Mogens Linck

— Ni skulle ha blivit präst, Hansen! sade hon och såg beundrande på honom med sina små knappnålsögon.

Hansen blev varm i strumporna vid tanken. Han tog fram bibeln och gav sig till att läsa "dagens text" medan han i sitt stilla sinne önskade Möller ned i det svartaste helvetet. För det var Möller som bodde ovanpå och det var inte länge sedan han hade nekat att gå med på en hyreshöjning. Och så kunde man inte ens säga upp honom på grund av de förbannade myndigheterna som efter hand hade roffat åt sig alla rättigheter över all privat egendom så man knappast var herre i eget hus numera. Skall

— Varje öre jag sparar får ni, lilla Sörensen! — när jag är död.

BÖCKER:

Hur Rumänien förvandlas

Åtskilliga tidningar har under det sista decenniet haft artiklar om Rumänien, d. v. s. om det rumänska kungahuset och dess skandaler. Kung Carol och hans mätress Magda Lupescu väckte på sin tid allmänt intresse, liksom hans son Mikael med fru, som livligt beklagats för att de förlorat ett så rikt land som Rumänien att suga inkomster ur. De väldiga oljekällorna har man också hört talas om — ett objekt för andra länders intresse och åtrå.

Men folket, vad fick vi veta om det rumänska folket? Inte ens dess största diktare och konstnärer kände vi till — bara den kungliga författarinnan Carmen Sylva, som aldrig skulle ha översatts om hon inte råkat vara drottning.

Nu är Rumänien en folkrepublik och folket börjar intressera oss mer än de avsatta kungligheter med sina hundratals slott och pornografis-

ka bibliotek. För några år sedan kom Henry Peter Matthiis med en sakrik skildring från Rumänien och i år har Yngve Björnstam gjort en rolig och lärorik bok av en Resa i Karpaterna. Den är bara 126 sidor och kostar 4 kronor, har mängder av illustrationer och fyller höga anspråk på både stil, saklighet och underhållning. Det är en uppmuntrande läsning om ett pånyttfött land med ett folk som strävar framåt med hopp och tro. Åt kulturen — konst, vetenskap, idrott — ägnas hela kapitel, och några dikter är översatta som prov på nuvarande rumänska diktares verk.

Boken rekommenderas varmt.

G. T.

Israel

Staten Israel är den nyaste av jordens stater — den kom till 14 maj 1948 — men Israel är också ett av världens äldsta, ännu levande folk, med världens mest spridda litteratur som går under namnet Boken eller mera bekant Bibeln.

Det är knappast underligt att detta land och detta folk tilldragit sig författares uppmärksamhet. Otaliga bö-

cker har skrivits om Det heliga landet — och redan har åtskilliga böcker kommit ut om den nya staten Israel. En av de sista har kommit i år, 1955, av en för oss känd dansk författarinna, som deltog i expeditionen till Korea, — Kate Fleron.

Bokens titel är *Hvis jeg glemmer dig, oh Jerusalem...* Det är en bok som hjälper oss att komma ihåg Jerusalem, symbolen för judarnas hopp och längtan under lidanden och främlingskap i hatfull omgivning. Här skildras hur den nya staten under övermänskliga svårigheter men med okuvligt hopp tar emot immigranter från Europa, Asien och Afrika. Redan efter Balfourdeklarationen 1917, då England gav sitt stöd åt judarnas önskan att grunda ett nationellt hem i Palestina, började en invandring i landet och ett uppbyggnads- och nyodlingsverk satte i gång. Tecken på öknens blomstring såg också vi i de stora Jaffaapelsinerna, som såldes bredvid Messina och Valencia och Kaliforniapelsiner! Understödd av judar från hela världen växte invandringen — och efter Hitlers försök att utrota judarna i Europa blev målet för judenheten att upprätta sitt Israel som en självständig stat.

Det kan låta naturligt — men svårigheterna har varit och är enorma. Om detta berättar Kate Flerons bok. Hon ger oss en varm fläkt av entusiasmen och energien som bygger upp det nya Israel, men hon ser också farorna som omger det nya landet från den fientliga arabvärlden och de oerhörda ekonomiska påfrestningar som krävs av immigrationen.

Första tiden efter Israels självständighetsförklaring, då de inbjöd judar från hela världen att komma "hem till Israel", hade man att ta emot 1.000 människor om dagen. Nu har det minskat till 600 i månaden. Tillsammans har man fördubblat invånarantalet med 753.000 invandrare, som har infogats i samhället och getts nya möjligheter att leva.

Tyvärr kan man inte i en kort anmälan ge ens en antydan om skildringens charm: besöket i Jerusalem, mötet med Ben Gurion, landskap och människor — men tag själv och läs boken! Den ger levande kunskap om dagens situation i det levande Israel.

Gunhild Tegen.

Kate Fleron: *Hvis jeg glemmer dig, oh Jerusalem...* J. H. Schultz Forlag, Köpenhamn 1955. 151 sid.

Lilla Sörensen hade genast satt fram en stol för hon var rädd för att Hansen skulle se gna ner som svar på detta skamliga tal. Men han hade lyckligtvis varit situationen vuxen:

— Kan jag inte öka hyran för er och kan jag inte kasta er ur mitt hus, hade han sagt, — så kan jag i varje fall förbjuda era osnutna ungar att hålla till i trädgården! Och drar ni i snöret på wc mer än en gång om dagen så anmäler jag er för vattenledningsverket!

Mer hade han inte fått sagt. För målaren tog sig åt magen som om han höll på att bli sjuk — av skratt. Och Hansen hade måst be lilla Sörensen att koka kaffet extra starkt den dagen.

Men en olycka kommer sällan ensam. Samma dag kom med posten ett brev med besked om att han hade glömt betala den förhöjda välgavgiften. Skakande i hela kroppen och likblek långt in i pupillerna hade han läst upp skrivelsen för lilla Sörensen och samtidigt beslutade han — när det magonda var över — att sätta sig i fönstret trenne dagar i sträck och räkna bilar, för det var då vid gud i himlen inte hans bilar som körde förbi därute. Det var inte han som slet på vägen. Och om regeringen fortfarande inbillade sig att den

var demokratisk så skulle han nog lära den något annat.

— Grundlagen måste ändras, lilla Sörensen. Fullkomligt ändras! — Fullkomligt ändras! kom det som ett eko från kakelugnskroken.

Efter två dagars sjukläger satte han i gång med räkningen. Resultatet blev noterat och sänt till statsministern samman med ett förslag till de nödvändiga grundlagsändringarna. Men i stället för svar kom där bara ett nytt kravbrev från kommunen. Och under tiden fortsatte målaren att bo ovanpå — som om inget hänt — och de skrattade så ofta däruppe, och varje kväll hade de rummen fulla av gäster. Och Hansen jämrade:

— Varifrån ska jag få fernissa till trapporna?

— Från handelsboden! muttrade Sörensen från sitt hörn.

Hansen vrålade:

— Jamen, det kostar ju.

Och igen var det lilla ekot redo:

— Det kostar ju!

Men Gud står den kække bi och när man lever på nåden ska man inte förtvivla. För det finns ju något som heter lotteri och en vacker dag gick Hansen och vann 14.000 kronor, och samma dag hade Möller måst pantsätta sin sommarrock.

(Forts. å sid. 19).

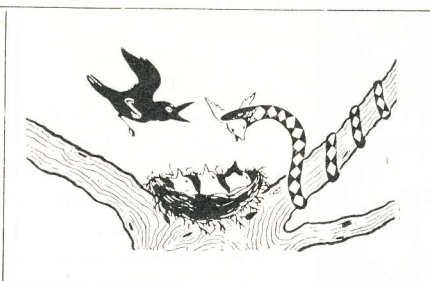
INDISKA FOLKSAGOR

Panchatantra är en urgammal indisk sagosamling som påverkat västerländsk sagodiktning på många vägar. Två unga indiskor, Raj Thapar och Rachel Grenfell, har gjort teckningar och text till några av sagorna om djur.

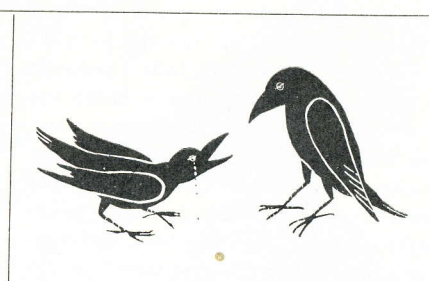
I

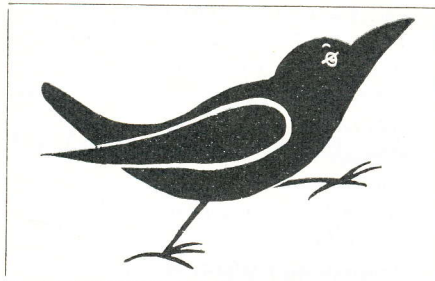
1. Det var en gång en kråka och en kråkfru som byggde bo i ett stort stort banyan-träd.

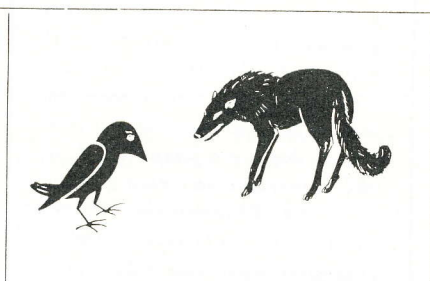
2. Men i ett hål i trädet bodde en grym orm som åt upp alla kråkungarna.

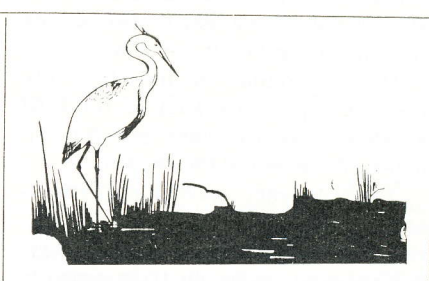
3. Under strömmande tårar sa kråkmamman till kråkpappan: "Låt oss fara härifrån. Långt bort från detta odjur".

4. Absolut inte. Varför skulle vi lämna vårt hem", sa kråkpappan och så gick han och bad den vise schakalen om råd.

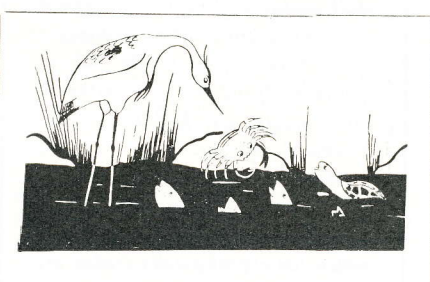
5. "Hav mod, kamrat, och tag lärdom av den kloka krabban", sa schakalen, och så berättade han:

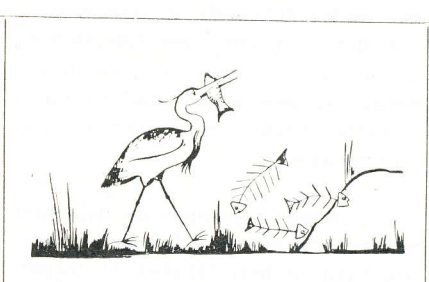
6. "En dag stod en gammal häger och grubblade vid stranden av en liten sjö. 'Jag är gammal och orkar snart inte fånga fisk', tänkte han.

7. "Varför är du ledsen?" frågade krabban. "Fiskare kommer i morgon och lägger ut nät och fångar dig. Då blir jag ensam", sa den listige hägern.

8. När fiskarna hörde detta tittade de alla upp ur vattnet. 'Hjälp oss, farbror', sa de. 'Då ska jag ta er till en bottenlös sjö', sa hägern som hade sina planer.

9. Och så bar han bort dem varje dag och fyllde på så sätt sin glupska mage.

(Forts. i nästa nummer).

De kom från öst . . .

(Forts. från sid. 4).

Dödligheten i detta koncentrationsläger är 95 procent. Mödrar och anhöriga till de bortsläpade fyller ministerns väntrum för att bönfälla dem om barmhärtighet. Kommunistpartiets medlemmar häktas och döms till döden samt och synnerligen för "spionage". Vi hör ständigt exekutionsplutonernas salvor. Första maj, på blommornas fest, fusiljerades en ung student Christo Karantais på Kreta. En dag dömdes tolv personer till döden. Varje mor i Grekland fruktar ständigt, att hennes barn eller hennes make skall falla i polisens händer. Frukten och terror råder hos oss i Grekland. Hur skulle man kunna sova lugnt någon natt, när det bultande man hör på sin port om natten och som ekar dystert i grannarnas hus, kan innebära arrestering och tortyr för ens barn?

Nöden blir allt större. Jag kan påminna om den mor, som såld sin tolvåriga lilla dotter till den högstbjudande på det stora torget i Aten. I Aten bor 2 eller 3 familjer tillsammans i usla lägenheter. Bönderna sliter på åkrarna och för sin skörd till städerna, där de får så gott som ingenting betalt för den.

Men Greklands mödrar har inte förlorat hoppet. De kämpar för bröd åt sina barn, för livet och för friheten. De kämpar för freden.

Fred betyder avvapning, rekonstruktion, industrialisering, förbättring av nationalekonomien, som bryter samman under de fruktansvärda militärutgifterna. Fred betyder frihet till ekonomiskt och kulturellt utbyte med andra länder. Det betyder också, att vi inte vill ha Cypern som koloni, utan erkänner dess invånares rätt till sitt eget liv".

Så följde den ena rapporten efter den andra från alla jordens hörn.

Kommissionerna, som tillsattes av kongressen, arbetade ut sammanfattningar av mödrarnas uppfattning i sanitets-, uppfostrings-, sociala- och kulturfrågor.

Den svenska gruppen av delegater var av hög klass. Ifråga om ömsesidig hjälpsamhet, tålighet i strapaserna, kunskapsörst, intresse och vänlighet kunde den tjäna som exempel för många andra hemmaorganisationer. Sammanhållningen blev snart

allmän inom hela gruppen. Man kände sig som en enda familj. Hade inte den ena tyska mark, så fanns det någon annan, som kunde bjuda, låna eller skänka. Hade någon spenderat sina schweizerfrancs på att bjuda, kunde alltid någon annan rycka in med förstärkning. Kanske hon fick igen av en tredje i danska kronor eller i svenska tilpengar. Till

Kulturellt utbyte befordrar freden

Eftersom kultur är den nödvändiga grunden för människors bildning och för verkliga framsteg och fred, vill vi utbreda och utveckla kulturen och fördubbla våra ansträngningar att popularisera den. Vi har enstämmigt fastslagit, att hinder för kulturen betyder hinder för sund själslig utveckling. I stället för kultur bjuder man då barnen sådant som dåliga serier och annat undermåligt. Vi vill ha förbud mot dylika förvånande giftblommor och uppmanar skriftställarna att skaffa fram bättre lektyr. Alla medel att popularisera kulturen bör verkligen användas. Vi vänder oss mot falsk upplysning, lögnaktiga reportage och sådana filmer och böcker, som söker popularisera förintelsetanken. Vi begär och fordrar också, att alla ansträngningar görs för att varje lands kulturarv skall bli tillgängligt för medborgarna. De på kongressen församlade mödrarna är övertygade om, att morgondagens människor bör uppfostras i kännedom om och aktning för såväl egen som andra länders kultur. Gemensam förståelse befordrar freden. Som mödrar uttrycker vi den önskan, att utbytet mellan nationerna skall utökas i olika former, genom ökad trafik, brevväxling, teatergästspel, filmer från olika länder, konstnärstipendier till utlandet, samt utbyte av skolbarn och av kvinnodelegationer.

Medvetna om vårt ansvar som mödrar beslutar vi att efter förmåga förverkliga de ovan uttryckta önskemålen för att säkerställa freden och framtiden.

(Uttalande i kulturfrågan antaget av kongressen).

vars och ens önsknings tog hänsyn utan sentimentalitet. Alla försökte hjälpa alla. En sak kan jag vakna mitt i natten och gräma mig över: Clary fick inte sin häst! Hon talade vända dag om hästen, en stor, underbar kinesisk tuschteckning, som verkligen var utsökt konst. Genom något missförstånd uppgavs den kosta 30 francs. Det var mycket för oss, och vi letade oss. Hon fick nog avstå från hästen. Men så kom det fram, att summan skulle vara tretton francs. Det hade gått lätt att sala ihop, men då var Clary försvunnen och vi blev upptagna med annat, och så gick tillfället förbi. Jag vet, att inte en enda skulle nekat att bidra till hästen, om det fattats Clary valuta. Sådant var alldeles naturliga saker inom den svenska gruppen, och jag tror att vi alla kände oss glada och stärkta av den goda kamratandan hos våra meddelegerade.

För oss alla var kongressen en stor upplevelse.

Ingeborg Björklund.

CIRKUS

Nyss ven piskan
över klatchiga frihetsdressyren.
Vem ser hästarna då arseniken slutat verka?
Nyss röd man imponerad
vid ljudlig gäspning
från tandlös djurens konung.
Clowner tumla in:
gör kommentarer.
Gammalt sågspån gör lusten retlig,
men pikant.
Trummornas virvlande ekon
fladdra runt uppe vid ståplats.
Saxofonernas sammet draperad
kring trumpetens splittrande tonpelare,
skymmer örats blick.
Smeksamt mediterar violinen
troende sig böjd över betsande dunket.
I fonden skönjes trombonens nobla stämma
likt klangen från fjärran utsiktsklippa
där någon brukar vandra känslans stigar.
Orkestern pauserar.
Tystnaden hänger som ett naket rep
under cupolen.
Men rep kan vara farliga.
Direktören förkunnar kvällens clou:
Världsberömt, exklusivt nummer!
Mannen som gör knut på sig själv!
Ingen på sadelplats drömmer
om ett stänk champagne åt dem,
som utan strålkastarbelysning
svettas med olösta knutar.

Sven Leon.

Vacker bolero

i stickat och virkat

Material: 100 gr. mjukt ullgarn (babygarn), stickor nr 2 1/2 och 4. Virknål nr 3.

Mönsterstickning: (mönstret är delbart med 6).

1:a v. rätstickning.

2:a v. avigt.

3:e v.: x 1 rm., sno garnet 3 ggr runt stickan, upprepas från x till varvets slut.

4:e v.: x Lyft 1 m. släpp de 3 omslagen, lyft 1 m. släpp de 3 omslagen, fortsätt så tills ni på den högra stickan har 6 lyfta m. (observera att de närmast påföljande 3 omslagen också skall släppas, de ska bilda hålet i mönstret). Ni har alltså 6 lyfta m. på högerstickan, drag nu de tre första av dessa över de tre sista, för så över alla 6 m. (även de som dragits över) till vänster sticka och sticka dem alla i rätstickning. Upprepa så från x till varvets slut, alltid i grupper om 6 m.

Upprepa från varv 1.

Arbetsbeskrivning: Lägg upp 126 m. på stickor nr 4 och sticka mönstret ca 40 cm. och avsluta med 1:a och 2:a mönstervarven. Maska av. Plocka så upp vid båda kortsidorna 96 nya m. (för den lilla ärmen), använd stickor nr 2 1/2 och sticka resärstickning (2 rm., 2 am.) i 8 cm. Maska av.

Montering: Spänn ut arbetet på ett bord, lägg en fuktig duk över och låt det ligga några timmar tills fuktigheten gått av. Sy ihop ärmarna. Virka 1 varv fasta m. runt nederkanten på boleron.

En tur i ballonggungan

(Forts. från sid. 16).

Hansen nickade eftertänksamt över morgonkaffet:

— Det finns i alla fall ännu en smula rättfärdighet kvar i denna syndiga värld!

Lilla Sörensen nickade med. Men hon sade ingenting. För hon skulle ner och lägga i blöt, och hon ville annars så gärna ha varit med in och sett när han fick ta emot alla de många pengarna.

Äntligen tog hon sig samman och frågade. Men Hansen skakade på huvudet:

— Nähä, lilla Sörensen. Envar har sitt, och jag sköter mitt.

Och så gick han ut och halade fram sin cykel, men strax efteråt kom han farande ner i tvättstugan:

— Min cykel har punkterat, skrek han — och er är i cykelverkstan! Vad ska jag nu göra?

Lilla Sörensen putade med underläppen och blåste bort ett par hårsträpor från ögonen. Så rätade hon sig över tvättbaljan och tog mod till sig — och sade:

— Det går ju spårvagnar på gatorna, vetja!

Hansens ögonbryn dalade ner över

ögonen. Och utan ett ord till svar vände han henne ryggen och gick upp i trädgården. Där stod han en stund och betänkte sig. Så sade han till sig själv:

— Jag promenerar!

Sagt och gjort. Men knappt hade han promenerat en kvart förrän han mitt i en gatukorsning gick rätt emot en spårvagn — och blev liggande.

— — —

Lilla Sörensen böjde sig över sängen i den vita salen på sjukhuset, dit man fört honom. Måne han inte snart skulle öppna ögonen ändå?

Plötsligt skedde det. Han såg rätt upp i hennes lilla förvridna skurtrasa till ansikte och läspade:

— Det är snart förbi, lilla Sörensen. Och så ärver du alltihopa! Han hade uppenbarligen glömt att de inte var dus. Och då glömde hon det också:

— Ja, jag ser det, sade hon, — du har inte långt kvar. Det sade doktorn också. Men det har du för din galenskap!

Hansen gav sig till att stirra:

— Vad säger du?

Hennes ögon blev svarta och hon böjde sig djupt ner över honom:

— Jag säger, viskade hon, — jag säger att det har du för din galenskap. För när man inte värderar sitt

eget liv så högt som en spårvagns-liljett, så får man stå sitt kast!

Hansen blev våt ut i fingerspetsarna. Men han kunde ingenting säga. Det var som om tungan blivit lam i munnen på honom. Han bara stirrade rätt upp under sina ljusgula ögonbryn och svalde den ena klumpen efter den andra.

— Du har i all din tid varit en girigbuk! sade Sörensen.

Adrorna i hans ögonglober syntes som ett nät av röda trådar. Han knöt fingrarna och djupt inne i hans huvud larmade en gul spårvagn fram på sina blanka skenor, och den växte och växte och plötsligt blev den blå och så blev den röd, och det var han själv som stod där och styrde den, och fingrarna krökte sig fastare och fastare om styrgrejerna — så slöt han ögonen — och lät den köra rätt över hennes lilla ynkliga kropp...

Men hon gick inte i bitar. Han öppnade ögonen på glänt och han såg att hon var hel. Han hade inte kunnat krossa så mycket som en knapp i hennes kapp.

Men vad var det? Grät hon? Eller log hon?

Han hörde henne säga:

— Nu går jag! För jag skall åka en tur i ballonggungan! Med Möllers barn! Och det är jag som bjuder!

Högsbroavdelningen på besök hos Halmstads SKV

Det är snart ett halvår sedan nu, men vi i Högsbo-avdelningen måste få berätta, hur roligt det kan vara att få gästa andra avdelningar. Framför allt vill vi tala om hur trevligt man har det på besök hos Halmstadsavdelningen.

Vi åkte Kristi Himmelfärdsdag i abonnerad buss ner till Halmstad. Vädret var det si och så med. Kallt var det som mitt i vintern och en stark blåst isade in i märgen, så fort man kom utanför bussen. Men vi hade också "abonnerat" en dragspelska, som spelade oss varma och själva eldade vi upp oss med att sjunga visor och slaggers.

Våra halmstadsvänner hade ordnat en

Mera uthärdade han inte. Stilla slöt han sina ögon och försökte att bli av med bilden av spårvagnen in-
ne i huvudet. Den låg så konstigt och svängde med hjulen. De sista krampryckningarna. Rutorna klirrade. Och mitt på golvet i släpvagnen låg där en liten övergångsbiljett och grät.

Tärarna trillade ut ur hålen på den.

Och fem kyliga fingrar slöt sig varsamt om hans handled och han såg en herre i vit rock bredvid sin säng, och han kunde höra att herrn talade till honom:

— Är det något jag kan göra för er? sade han.

Hansen nickade.

Och läkaren närmade sitt öra till den döendes mun — och hörde honom säga:

— Vad kostar en tur i ballonggun-
gan?

Mogens Linck.

Tidningen VI KVINNOR
i demokratiskt världsförbund

Utgivare: Andrea Andreen

Redaktionskommitté:
Valborg Svensson, Birgit Ehrén

★
Utkommer med nio nr pr år.
Prenumerationspris per år:

Kr. 4:—.

Lösnummer 50 öre (kommissionä-
rer antagas).

★
Postgiro: 513 23, Box 180 73,
Stockholm 18.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund.

Förbundsstyrelsens lokaler är
belägna i Kungsgatan 79,
Stockholm. Tel. 53 19 61

Tryckeri AB Mercur, Stockholm 1955

härlig middag åt oss och nog gjorde vi all heder åt anrättningarna. Sen besåg vi per buss och under ciceronskap av två vänliga herrar stadens vackra naturpark och naturligtvis Tylösand. Där vi plikt-skyldigast avnjöt anblicken av havet (det måste man se när man besöker Halmstad). Anblicken var inte just värmande — havet visade oss ett vredgat ansikte och kastade fräsande vitskummiga vågor mot oss på stranden. Det hade våra vänliga värdinnor tydligen räknat med: de bjöd oss varmt ljuvligt kaffe vid återkomsten.

Så läste vi dikter, sjöng och lekte som om vi varit en skolklass på utflykt. Vardagens bekymmer var glömda, vi hade hjärtligt trevligt tillsammans.

Vi tror att det är av betydelse för arbetsglädjen att ibland få träffa vännerna från andra SKV-avdelningar och under gemvliga former och i annan miljö än den vardagliga utbyta tankar och ge varandra tips för arbetet. Därför tänkte vi att ni kära vänner i andra SKV-avdelningar, som ännu inte gett er i väg på utflykt till någon annan avdelning, inspireras av vår beskrivning och tar och gör sammaledes. I så fall: mycket nöje!

Stina.

ÅDALENS PROSA

Brist på arbete och inkomstmöjligheter för kvinnor och ungdom

För hela övre Norrland är bristen på arbetsmöjligheter för den kvinnliga arbetskraften ett allvarligt problem. Allvarligt för såväl den enskilde som, sett på längre sikt, för samhället. Det för till en minskning av folkmängden i områden som redan förut hör till de mest glesbebyggda i landet och det medför betraktliga svårigheter för familjerna genom att de unga tvingas lämna hembygden för att få utkomst.

Hur våra SKV-kvinnor i Norrbotten beaktat detta problem och samman med kvinnor från andra organisationer gjort hänvänelser till statsmakterna i frågan har vi tidigare skrivit om i vår tidning. Här skall vi nämna något om de initiativ SKV-avdelningarna i Kramfors och Frånö tagit i samma sak.

För ett år sedan gjorde de en petitionsrörelse bland kvinnorna vilken resulterade i 1,285 namnunderskrifter för kravet på industrier med sysselsättningsmöjligheter för kvinnlig arbetskraft. En utredning som verkstälts av arbetsmarknadsstyrelsen — den s. k. kramforsutredningen — hade gett vid handen att Kramfors hade ett arbetsöverskott på ca 500 kvinnor. Genom T-leverkets beslut om indragningar ökades siffran med ytterligare 100 å 125. Detta föranledde SKV-avdelningarna i Frånö och Kramfors att göra en ny framstöt. De sände den 23 mars en delegation till Stockholm med uppdrag att uppvakta arbetarpartiernas riksdagsgrupper och regeringen

och för dem framhålla lägets allvar och begära snabba åtgärder från statsmakternas sida. De blev vänligt mottagna av såväl statsministern som representanter för de kommunistiska och socialdemokratiska riksdagsgrupperna och man försäkrade dem om sin positiva inställning. Den kommunistiska gruppen hänvisade till att den i årets riksdag motionerat om industrier för den kvinnliga arbetskraften i Norrland.

I den skrivelse som delegationen överlämnade till statsministern underströks det att den ensidighet som råder inom näringslivet i Kramfors inte kan elimineras genom privata initiativ eller enbart kommunala åtgärder utan det måste vara en statsmakternas sak att vidta nödvändiga åtgärder och steg för att säkra också Kramfors befolkning arbete och en tryggad försörjning.

Kramfors är bara en del av det väldiga övre Norrland, där frågan om arbete och utkomst för den kvinnliga befolkningen och ungdomen är ett så brännande problem. Men det initiativ de duktiga SKV-avdelningarna i Kramfors och Frånö tagit är mycket betydelsefullt som ett viktigt led i strävandena att skapa en bred opinion i Norrland för mera allsidiga arbetsmöjligheter. Det är glädjande att kvinnorna visar en så påfallande aktivitet i denna fråga, som sannerligen angår inte bara dem men familjerna, hemmen och hela samhället.